

**VISAGINO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

ATITIKTIES AUDITO ATASKAITA

**VISAGINO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ NAUDOJIMO 2019-2023 M. KADENCIJOS
SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIŲ IŠMOKOMS VERTINIMAS**

2024 m. gruodžio ...d. Nr. K3-
Visaginas

Auditas atliktas, vykdant 2024 m. gegužės 23 d.
pavedimą Nr. K1-8

Auditą atliko auditorių grupė:
Laima Tuzikienė – kontrolieriaus patarėja (grupės vadovas),
Marius Kaminskas - savivaldybės kontrolierius,
Ingrida Černovienė – vyriausioji specialistė

.....
Auditas pradėtas 2024 m. gegužės 23 d.
Auditas baigtas 2024 m. gruodžio 30 d.

Su audito ataskaita galima susipažinti
Kontrolės ir audito tarnybos interneto puslapyje
adresu www.visaginas.lt

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. Dėl tarybos nariams skirtų išlaidų teisinio reglamentavimo	6
2. Dėl tarybos narių veiklos apmokėjimo	10
2.1. Tarybos narių patirtų išlaidų kompensavimas	10
2.2. Atlygis už Tarybos nario darbo laiką atliekant Savivaldybės tarybos nario pareigas	17
2.3. Neviešinama informacija apie Tarybos narių veiklos apmokėjimą	18
3. Išvados ir rekomendacijos	18
PRIEDAI	21
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	21
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	22

PAGRINDINIAI FAKTAI

**Visagino savivaldybės 9 - osios tarybos veiklos įgaliojimai
prasidėjo 2019 m. balandžio 18 d.
baigėsi 2023 m. balandžio 17 d.**

**Per Visagino savivaldybės 9 - osios tarybos veiklos
laikotarpį, tarybos nario įgaliojimai buvo suteikti
28 tarybos nariams**

**245,2 tūkst. Eur – Savivaldybės tarybos narių
deklaruotos išlaidos**

**242,09 tūkst. Eur– Savivaldybės tarybos nariams
kompensuotos patirtos išlaidos, iš jų:**
184,28 tūkst. Eur degalams
34,16 tūkst. Eur ryšio išlaidoms
22,99 tūkst. Eur kanceliarinėms prekėms
0,66 tūkst. kitos išlaidos

206,32 tūkst. Eur – bendra netinkamų išlaidų suma

**43,6 tūkst. Eur – atlyginta už darbo laiką atliekant
Savivaldybės tarybos nario pareigas**

Audito svarba

Atsižvelgiant į praėjusių metų pradžioje žiniasklaidos išplatintą informaciją dėl galimo neskaidraus, nepagrįsto ir/ar neteisėto savivaldybių lėšų naudojimo 2019-2023 metų kadencijos savivaldybių tarybų narių išmokoms, bei vadovaujantis 2023 metų gegužės ir liepos mėnesiais gautais Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) raštais¹, bei 2024 metų Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) veiklos planu², Tarnyba atliko 2019-2023 metų kadencijos Visagino savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) nariams išmokėtų išmokų atitikties auditą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti Visagino savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2019, 2020, 2021, 2022 ir 2023 metų biudžeto lėšų naudojimo 2019-2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms teisėtumą ir tinkamumą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Visagino savivaldybėje 2019-2023 metų tarybos kadencijos laikotarpiu buvo reglamentuotas Tarybos narių veiklos apmokėjimas?
- ar Tarybos nariai už gautas išmokas, susijusias su jų, kaip tarybos nario veikla, atsiskaitydavo vadovaudamiesi teisės aktų reikalavimais?
- ar Tarybos nariams skirtos išmokos buvo naudojamos, užtikrinant viešųjų lėšų racionalaus naudojimo ir tausojoimo principą?

Audito objektas – Visagino savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022 ir 2023 m. biudžeto lėšos, skirtos 2019–2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms.

Audituojamas subjektas – Visagino savivaldybės administracija, vykdanči Savivaldybės veiklos funkcijų įgyvendinimo ir tobulinimo programos (programos kodas 01) priemonę 01 01 01 02 „Tarybos narių veiklos organizavimas“.

Audituojamas laikotarpis – 2019–2023 metų savivaldybės tarybos kadencijos laikotarpis.

¹ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2023-05-17 raštas Nr. 4-01-4128 „Dėl savivaldybių tarybų narių išmokų kompensavimo“, 2023-07-27 raštas Nr. 4-01-6252 „Dėl savivaldybių tarybų narių išmokų kompensavimo“

² 2023-11-14 Visagino savivaldybės kontrolieriaus įsakymas Nr. K1-6 „Tvirtinti Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2024 metų veiklos planą“.

Suteikiamas užtikrinimo lygis – pakankamas užtikrinimas.

Informacija ir duomenys buvo renkami tikrinant Visagino savivaldybės administracijos pateiktus dokumentus, nagrinėjant teisės aktus reglamentuojančius Tarybos nariams skiriamas išmokas. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus bei Atitikties audito vadovo reikalavimus.

Audito ataskaitoje pateikiami audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Audito metu, siekdami surinkti tinkamus ir pakankamus audito įrodymus, informaciją rinkome Visagino savivaldybės administracijoje bei pagal poreikį teikėme paklausimus 2019– 2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos nariams. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (ataskaitos 22 psl.).

AUDITO REZULTATAI

1. Dėl tarybos nariams skirtų išlaidų teisinio reglamentavimo

2019-2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių veiklos apmokėjimą reglamentavo Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas³. Vietos savivaldos įstatymas įpareigojo savivaldybės tarybos narius: 1) atlyginti už darbo laiką atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas; 2) apmokėti su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusias kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidas.

Tarybos nariams, išskyrus merą ir mero pavaduotoją, už darbo laiką atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas buvo atlyginama (apmokama). Šis atlyginimas buvo apskaičiuojamas pagal skelbiamą VMDU dydį atsižvelgiant į faktiškai dirbtą laiką, kurio trukmė patvirtinama reglamente nustatyta tvarka. Tarybos narys turėjo teisę atsisakyti šio atlyginimo, reglamento nustatyta tvarka pateikdamas prašymą dėl savivaldybės tarybos nario pareigų atlikimo neatlygintinai (tai yra visuomeniniais pagrindais). Tokį prašymą pateikusiam tarybos nariui atlyginimas neskaičiuojamas ir nemokamas.

Reglamente⁴ buvo nustatyta, kad Savivaldybės tarybos nario faktiškai dirbtas laikas kiekviename savivaldybės tarybos (komisijos, darbo grupės) posėdyje skaičiuojamas nuo posėdžio pradžios arba nuo savivaldybės tarybos nario atvykimo momento (jei jis vėluoja į posėdį) iki posėdžio pabaigos arba iki jo išvykimo momento (kai savivaldybės tarybos narys išvyksta nesibaigus posėdžiui). Savivaldybės tarybos narys, atvykęs į posėdį, turėjo pasirašyti registracijos lape. Savivaldybės tarybos narys, išvykdamas iš posėdžio jam dar nepasibaigus, turėjo pasirašyti registracijos lape (išsiregistruoti). Savivaldybės tarybos nariui pavėlavus į posėdį, tarybos sekretoriato atsakingas darbuotojas turėjo užrašyti jo atvykimo laiką, taip pat išvykimo laiką, kai savivaldybės tarybos narys išvykdavo nepasibaigus posėdžiui. Faktiškai dirbtas laikas turėjo būti apvalinamas iki sveiko valandų skaičiaus.

Savivaldybės tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka Savivaldybės administracija, kas mėnesį galėjo būti skiriama išmoka, už kurią turėjo būti atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius⁵. Šios

³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 26 str.

⁴ Visagino savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimas Nr. TS-190 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 26 str.

išmokos dydis, atsiskaitymo tvarka, o nuo 2021 m. sausio 1 d. – ir tinkamomis pripažintinų išlaidų baigtinis sąrašas, turėjo būti nustatomi savivaldybės tarybos veiklos reglamente.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme⁶ nurodyta, kad savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama siekiant maksimalios naudos visuomenei bei savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme⁷ nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai lėšas turi naudoti efektyviai, o tai reiškia, kad „viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato“, be viso to, lėšos privalo būti panaudojamos pagal paskirtį.

Savivaldybės tarybos veiklos reglamentas⁸ (toliau – Reglamentas) audituojamu laikotarpiu buvo keičiamas tris kartus. Išmokos dydis iki 2019 m. birželio 5 d. buvo nustatytas mėnesiui atsiskaitytinai iki 150 eurų, o nuo 2019 m. birželio 6 d. iki 2019-2023 metų kadencijos pabaigos mėnesiui atsiskaitytinai skiriama iki 0,5 MMA.

1 lentelė. 2019–2023 metų MMA dydis (Eur) ir maksimalus išmokos dydis (Eur)

Data	2019m.	2020m.	2021m.	2022m.	2023m.
Nustatytas išmokos⁹ dydis iki 2019-06-05	150,00				
MMA dydis	555,00	607,00	642,00	730,00	840,00
Maksimalus išmokos dydis nuo 2019-06-06	277,50	303,50	321,00	365,00	420,00

Šaltinis: Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Visagino savivaldybės administracijos duomenis

Audituojamu laikotarpiu nustatytas kompensuojamų tarybos nario išlaidų sąrašas Reglamente¹⁰ buvo:

- iki 2021 m. balandžio 2 d. – kanceliarijos; pašto; telefono ir internetinio ryšio;

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998 m. gegužės 12 d. Nr. VIII-729 9 str. 1,2,3 punktai.

⁷ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1999 m. birželio 17 d. Nr. VIII-1234 (su vėlesniais pakeitimais) 3 str. 6 p.

⁸ Visagino savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimas Nr. TS-190 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

⁹ Visagino savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. TS-162 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo 2019 m. rugpjūčio 29 d. Nr. TS-190 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimo Nr. TS-129 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁰ Visagino savivaldybės tarybos 2021- m. kovo 25 d. sprendimas Nr. TS-30 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo Nr. TS-190 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“.

transporto; biuro patalpų nuomos.

- nuo 2021 m. balandžio 2 d. iki 2019-2023 m. kadencijos pabaigos – telefoniniams pokalbiams, interneto paslaugoms apmokėti; pašto prekėms įsigyti; tarybos nario veiklai naudojamos transporto priemonės nuomai, išskyrus išperkamąją nuomą, taksi paslaugoms, viešojo transporto bilietų įsigijimui, degalų įsigijimo, parkavimo išlaidoms; tarybos nario veiklai naudojamų biuro patalpų nuomai; kanceliariinėms prekėms įsigyti, tarybos nario kompiuterinės technikos nuomos, išskyrus išperkamąją nuomą, programinės įrangos, eksploatavimo paslaugoms apmokėti.

Atsiskaitymo tvarka taip pat buvo keičiama. Tarybos narys panaudojęs nuosavas lėšas, atsiskaito savivaldybės administracijai (padaliniui, atsakingam už asignavimų apskaitą) pateikdamas lėšų panaudojimą patvirtinančius dokumentus, atitinkančius Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo nustatytus reikalavimus, o nuo 2019 m. birželio 5 d. iki 2019-2023 metų kadencijos pabaigos, papildomai pateikia ir užpildytą išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitą.

Savivaldybės tarybos narys, panaudojęs nuosavas lėšas Reglamente nurodytoms išlaidoms apmokėti, atsiskaito už einamąjį mėnesį iki kito mėnesio 10 dienos. Žemiau esančioje 2 lentelėje pateikiami audituojamu laikotarpiu galiojusiuose įstatymuose nustatyti privalomi reikalavimai apskaitos dokumentams.

2 lentelė. Privalomi reikalavimai apskaitos dokumentams

LR Buhalterinės apskaitos įstatymas (iki 2022-04-30)	LR Finansinės apskaitos įstatymas (nuo 2022-05-01)
1) apskaitos dokumento pavadinimas 2) ūkio subjekto, surašiusio apskaitos dokumentą, pavadinimas, kodas; 3) apskaitos dokumento data; 4) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys; 5) ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška; 6) asmens (-ų), kuris (-ie) turi teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, vardas (-ai) arba pirmoji (-osios) vardo (-ų) raidė (-ės), pavardė (-ės), parašas (-ai) ir pareigos;	1) subjekto, atlikusio ūkinę operaciją, pavadinimas (vardas, pavardė), juridinio asmens kodas; 2) apskaitos dokumento parengimo data; 3) ūkinės operacijos turinys; 4) ūkinės operacijos laikotarpis arba data, jeigu apskaitos dokumento parengimo data nesutampa su ūkinės operacijos laikotarpiu arba data; 5) ūkinės operacijos rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška;

7) kasos kvitams 1 ir 6 punktai neprivalomi; 8) telekomunikacijų paslaugų apskaitos dokumentams privalomi 1-3 punktai papildomai ir nurodomas paslaugų gavėjo pavadinimas, paslaugų pavadinimai, suteiktų paslaugų vertė pinigais ir (arba) jų kiekis atitinkamais mato vienetais.	6) apskaitos dokumento pavadinimas ir apskaitos dokumento gavėjo pavadinimas (vardas, pavardė), juridinio asmens kodas.
---	---

Šaltinis: Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Reglamente buvo nustatyta, kad savivaldybės tarybos nariai asmeniškai atsako už išlaidų ataskaitoje pateiktų duomenų tikslumą ir pagrįstumą. Visagino savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius, gavęs lėšų panaudojimą patvirtinančius dokumentus, iki to mėnesio 15 dienos turėjo pervesti išmoką į savivaldybės tarybos nario nurodytą atsiskaitomąją sąskaitą.

Reglamente taip pat buvo nurodyta, kad jeigu savivaldybės tarybos narys nepateikia dokumentų, pagrindžiančių turėtas išlaidas už praėjusį mėnesį, nustatyta išmoka nemokama.

Tarybos reglamento 232 p., 233 p.¹¹ numatyta, kad atsiradus abejonių dėl lėšų panaudojimo teisėtumo, Visagino savivaldybės administracija iš savivaldybės tarybos nario gautus išlaidų pateisinimo dokumentus pateikia įvertinti merui, o meras – Savivaldybės tarybos etikos komisijai. Etikos komisija nustačiusi, kad savivaldybės tarybos narys nuosavas lėšas panaudojo ne reglamente nurodytoms išlaidoms apmokėti, savivaldybės tarybos nario išlaidos nėra kompensuojamos.

Savivaldybės tarybos reglamente išmokų mokėjimas buvo reglamentuotas gan neaiškiai, o pateikiamas kompensuojamų išlaidų sąrašas nuo 2021 m. kovo 25 d. sprendimo Nr. TS-30 įsigaliojimo neatitiko Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatyto kompensuojamų išlaidų sąrašo. Šiuo sprendimu savivaldybės taryba išplėtė kompensuojamų išlaidų sąrašą, papildydama išmokomis už savivaldybės tarybos nario kompiuterinės technikos nuomos, išskyrus išperkamąją nuomą, programinės įrangos, eksploatavimo paslaugoms apmokėti. Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymu¹² patvirtintas valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją kompiuterinės technikos nuomos, išskyrus išperkamąją nuomą, programinės įrangos, eksploatavimo paslaugų išlaidos priskiriamos informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms, o ne kanceliarinėms išlaidoms.

¹¹ Visagino savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimas Nr. TS-190 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“, II skyrius (su vėlesniais pakeitimais).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra išaiškinęs, jog pagal Vietos savivaldos įstatymo 26 str. 2 d., tam, kad Tarybos narys įgytų teisę į išmoką, reikalingas ne vien statuso nustatymas – **išmoka gali būti gaunama tik tada, kai Tarybos narys įvykdo šias sąlygas: išlaidos turi būti susijusios su asmens, kaip Tarybos nario, veikla; lėšos buvo išleistos kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto paslaugoms apmokėti; jų tiesiogiai nepadengia savivaldybės administracija**¹³.

Savivaldybės tarybos reglamente nebuvo numatyta jokių papildomų reikalavimų ar procedūrų dėl įrodymų, pagrindžiančių, kad savivaldybės tarybos narių teikiamos kompensuoti išlaidos buvo susijusios su jų, kaip savivaldybės tarybos narių, veikla. Pavyzdžiui, teikiant transporto išlaidas kompensavimui nebuvo reikalavimo, kad savivaldybės tarybos nariai deklaruotų kokią konkrečią transporto priemonę naudojo Savivaldybės tarybos nario veiklai. Neatsižvelgta į tai, kad asmeninis automobilis galėjo būti naudojamas ne tik Savivaldybės tarybos nario veiklai, bet ir asmeniniams tikslams. Nebuvo reikalavimo pagrįsti kelionių būtinumo (tame tarpe ir už Savivaldybės ribų) ir reikalavimo pateikti kelionės dokumentų, iš kurių būtų galima nustatyti, kad patirtos išlaidos sietinos su Savivaldybės tarybos nario funkcijų atlikimu.

Teikiant pateisinamuosius dokumentus ryšio paslaugų išlaidų kompensavimui Reglamente nebuvo numatyta, kad Savivaldybės tarybos nariai turi deklaruoti telefono numerį ir kokia ryšio paslaugų dalis bus naudojama Savivaldybės tarybos nario veiklai, todėl dalis kompensuotų išlaidų už telefono ryšio ir interneto paslaugas galėjo būti naudojamos ir asmeniniams Savivaldybės tarybos nario tikslams.

Kadangi jokiuose teisės aktuose nebuvo nustatyta jokių procedūrų ar reikalavimų dėl papildomų dokumentų pateikimo, siekiant patvirtinti, kad išlaidos buvo susijusios su tarybos nario veikla, todėl Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius neturėjo pagrindo reikalauti papildomų įrodymų, o Savivaldybės tarybos nariai neprivalėjo jų teikti ir neteikė. Dėl to, audito metu vertinant pateiktus dokumentus negalime patvirtinti, kad visos kompensuotos išlaidos buvo patirtos vykdant Savivaldybės tarybos nario veiklą.

2. Dėl tarybos narių veiklos apmokėjimo

2.1. Tarybos narių patirtų išlaidų kompensavimas

Atsižvelgiant į pirmoje dalyje išdėstytus Savivaldybės tarybos narių išlaidų kompensavimo reglamentavimo trūkumus, laikėme, kad išmokų savivaldybės tarybos nariams

¹³ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėje byloje Nr. A-822-2663-12

skyrimas ir atsiskaitymas už lėšų panaudojimą atitinka Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, jei:

- yra pateikti visi išlaidas patvirtinantys Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme nustatytus reikalavimus atitinkantys, o nuo 2019 m. gegužės mėnesio savivaldybės tarybos nario vardu išrašyti, reglamente nustatyto laikotarpio (einamojo mėnesio, už kurį atsiskaitoma) dokumentai, pateiktos ir išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitos;
- savivaldybės biudžeto lėšomis kompensuotos savivaldybės tarybos narių išlaidos atitinka teisės aktuose nustatytas išlaidų rūšis;
- išmokų sumos už mėnesį atitinka pateiktais dokumentais pagrįstų išlaidų sumas ir yra ne didesnės nei Reglamente patvirtintas maksimalus išmokų dydis.

Vertindami, ar patirtos išlaidos galėjo būti susijusios su Tarybos nario veikla, vadovavomės nuostatomis, kad išlaidas pagrindžiančiuose dokumentuose visais atvejais yra nurodytos atsiskaitymo priemonės. Mokėjimai, atlikti grynaisiais pinigais, gali būti laikomi atsiskaitymo priemone, tačiau jų identifikavimas yra neįmanomas. Tuo tarpu mokėjimai, atlikti bankiniu pavedimu, mokėjimo kortele ar kitomis priemonėmis, kurių identifikavimo duomenis galima patikrinti, turi būti pateikti su patvirtinančiais duomenimis. Šie duomenys turi būti susiję su atskaitingu asmeniu, t. y. tarybos nariu, kuris gavo išmoką, skirtą Tarybos nario veiklai vykdyti. Jei tarybos narys nepateikė patvirtinančių duomenų dėl mokėjimo priemonės identifikavimo (pvz., banko išrašo, mokėjimo nurodymo), išlaidas vertinome kaip nepagrįstas, kadangi jos galėjo būti patirtos ne Tarybos nario.

Atsižvelgdami į tai, kad kai kurios Reglamento nuostatos dėl išlaidų sąrašo galėjo būti suprantamos ir taikomos dviprasmiškai, audito metu, vertindami išlaidų tinkamumą, vadovavomės Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija¹⁴:

- 2.2.1.1.1.05. Ryšių įrangos ir ryšių paslaugų įsigijimo išlaidoms priskiriama „Ryšių paslaugų (interneto, telefono, fakso, pašto siuntimo ir kitų ryšių paslaugų), ryšio linijos įrengimo, taip pat telefonų (*išskyrus išmaniuosius telefonus*) ir kitos ryšių įrangos įsigijimo, remonto, nuomos išlaidos ir pan.
- 2.2.1.1.1.06. Transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos – nuosavybės, patikėjimo teise valdomų, naudojamų pagal nuomos arba panaudos sutartis automobilių ir kitų transporto priemonių degalų, nuomos, eksploatavimo, remonto bei prekių, susijusių su transporto priemonių remontu, įsigijimo, transporto draudimo, parkavimo, apsaugos

¹⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“, II skyrius (su vėlesniais pakeitimais).

sistemos (signalizacijos) įrengimo, technikos transportavimo, krovinių pervežimo, transporto priemonės perkėlimo keltu ir kitos panašios išlaidos.

- 2.2.1.1.1.21. Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos apima kompiuterinės technikos ir kompiuterinės technikos dalių įsigijimo išlaidas, monitorių, spausdintuvų, kopijavimo ir daugiafunkčių aparatų, spausdintuvų dažų, USB laikmenų, išmaniųjų telefonų ir kitas informacinių technologijų prekių įsigijimo išlaidas. Šiam straipsniui taip pat priskiriamos informacinių technologijų prekių nuomos ir remonto išlaidos.

- 2.2.1.1.1.30. Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos apima visas kitas, nepaminėtas 2.2.1.1.1.01–2.2.1.1.1.23 straipsniuose, prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidas. Šioms išlaidoms priskiriami mokesčiai bankams už pavedimus ir kitas jų paslaugas, komisiniai mokesčiai, kasmetiniai (periodiniai) narystės mokesčiai (mokami siekiant gauti tam tikras paslaugas) tarptautinėms ir kitoms organizacijoms, išlaidos spaudos prenumeratai, ūkinio inventoriaus įsigijimo išlaidos, draudimo įmokos, išskyrus transporto priemonių draudimą, kuris priskiriamas transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidoms (2.2.1.1.1.06), ir pan.

Audito metu Apskaitos skyriaus atsakingi darbuotojai neturėjo informacijos apie tarybos narių nedarbingumo laikotarpius kadencijos metu, todėl negalėjome įvertinti ar išmokos nebuvo mokamos tarybos nario nedarbingumo laikotarpiu.

Audito tarnyba, atlikusi pirminį 2019-2023 metų kadencijos tarybos narių pateiktų pateisinamųjų dokumentų vertinimą, iš 28 tarybos narių, 26 tarybos nariams išsiuntė raštus dėl neatitikimų ir papildomos informacijos pateikimo: papildomų dokumentų susijusių su ryšių paslaugomis, paslaugų apmokėjimą patvirtinančių banko dokumentų, transporto priemonės, kuri buvo naudojama tarybos nario veiklai 2019-2023 metų kadencijai, techninių dokumentų kopijų, kuriuose būtų matoma transporto priemonės savininkas, automobilio markė ir degalų rūšis, o jeigu savininkas nėra savivaldybės tarybos narys, pateikti dokumentus, kurie pagrįstų galimybę transporto priemonę naudoti tarybos nario veiklai ir t.t.. Iš 26 tarybos narių, 17 tarybos narių raštu arba žodžiu atsakė į raštus, iš kurių papildomus dokumentus pateikė 9 tarybos nariai, kiti pateikė rašytinius paaiškinimus, arba nurodė, kad pateikti papildomų dokumentų nėra galimybės.

Vietos savivaldos įstatymas¹⁵ nurodo, kad Savivaldybės tarybos įgaliojimai prasideda, kai į pirmąjį posėdį susirenka išrinkti Tarybos nariai, ir baigiasi, kai į pirmąjį posėdį susirenka naujai kadencijai išrinkti Tarybos nariai. Visagino savivaldybės 8-osios tarybos veikla prasidėjo 2019 m. balandžio 18 d. ir baigėsi 2023 m. balandžio 17 d.

¹⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 22 str.

Vadovaujantis Savivaldybės tarybos veiklos reglamentu¹⁶, 2019 m. balandžio mėn. maksimali kompensuojama tarybos narių išlaidų suma 150 Eur (iki balandžio 1-17 d. – 85 Eur, o nuo 18-30 d. – 65 Eur), o 2023 m. balandžio mėn. – 420 Eur (iki balandžio 1-17 d. – 238 Eur, o nuo 18-30 d. – 182 Eur).

Nustatyta atvejų, kai tarybos nariai teikdami 2019 m. ir 2023 m. balandžio mėn. avansines apyskaitas jose nurodė išlaidas neatskirdami 7-osios (2015-2019 m.), 8-osios (2019-2023 m.) ir 9-osios (2023-2027 m.) tarybos kadencijų išlaidas. Dėl to buvo viršytos atskirų kadencijų maksimalios balandžio mėn. laikotarpio išmokos, pavyzdžiui 2019 m. balandžio mėn. 1-17 d. laikotarpiu tarybos nariui kompensuota 39,79 Eur daugiau nei priklausė. Bendrai dėl kadencijų neatskyrimo Savivaldybės tarybos nariams kompensuota didesnė suma nei maksimaliai galima 2019 m. – 185,1 Eur., o 2023 m. – 70,73 Eur.

Visagino savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus nuostatuose¹⁷ nurodyta, kad skyrius užtikrina finansinių-ūkinių operacijų teisėtumą, savivaldybės biudžeto asignavimų, valstybės biudžeto bei iš kitų šaltinių gautų lėšų naudojimą pagal paskirtį, organizuoja ir tvarko buhalterinę apskaitą pagal LR teisės aktus. Finansų kontrolės taisyklėse¹⁸ nurodyta, kad visos ūkinės operacijos būtų įtrauktos į apskaitos registrus tik pagal pateiktus dokumentus, laiku ir tik vieną kartą.

Nustatyta atvejų, kai pateiktose ataskaitose, susijusiose su tarybos narių veikla, buvo padarytos aritmetinės klaidos. Pavyzdžiui, tarybos nario pateikto kuro čekio suma buvo 49,69 Eur, tačiau ataskaitoje buvo nurodyta ir kompensuota 57,69 Eur. Taip pat, susumavus ataskaitoje pateiktas kompensuotų išlaidų sumas, gaunamos skirtingos sumos. Dėl šių klaidų tarybos nariams buvo kompensuota daugiau arba mažiau išlaidų, nei priklausė pagal pateiktus pateisinančiuosius dokumentus.

Kadencijos laikotarpyje tarybos narių išlaidų kompensavimui iš viso panaudota 242,09 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų (žr. 3 lentelę).

¹⁶ Visagino savivaldybės tarybos 2019 m. rugpjūčio 29 d. sprendimas Nr. TS-190 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁷ Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-05-21 įsakymas Nr. JV-571 „Dėl Visagino savivaldybės administracijos apskaitos skyriaus nuostatų patvirtinimo“

¹⁸ Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-04-18 įsakymas Nr. JV-110 „Dėl Visagino savivaldybės administracijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“

3 lentelė. Savivaldybės biudžeto asignavimai panaudoti tarybos narių išlaidų kompensavimui (tūkst. Eur)

Išmokų rūšys/ metai	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Iš viso:
Telefono/Telefoniniams pokalbiams ir interneto ryšio/interneto paslaugoms apmokėti;	3,77	9,28	9,60	8,38	3,13	34,16
Pašto/Pašto prekėms įsigyti	0,01					0,01
Viešojo transporto bilietų įsigijimui	0,02	0,01				0,03
Degalų įsigijimo	24,55	39,28	49,03	51,09	19,33	184,28
Parkavimo išlaidoms			0,04			0,04
Tarybos nario veiklai naudojamo biuro patalpų nuomai	0,01	0,57				0,58
Kanceliarijos/Kanceliarinėms prekėms įsigyti,	1,84	5,60	5,91	4,93	2,75	21,03
Tarybos nario kompiuterinės technikos nuomos, išskyrus išperkamąją nuomą, programinės įrangos, eksploataavimo paslaugoms apmokėti		0,12	0,61	0,85	0,38	1,96
Iš viso:	30,20	54,86	65,19	66,25	25,59	242,09

Šaltinis: Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba pagal Visagino savivaldybės administracijos duomenis

2022 m. kovo 2 d. Visagino savivaldybės taryba priėmė sprendimą Nr. TS-31, kuriuo buvo sumažinti asignavimai priemonei „Tarybos narių veiklos organizavimas“ ir 25 000 Eur skirti humanitarinei pagalbai Ukrainos civiliams, nukentėjusiems nuo karo. Dėl šio sprendimo 2022 m. tarybos nariams buvo nepilnai kompensuotos išlaidos už spalio mėnesį, o lapkričio ir gruodžio mėnesių išlaidos nebuvo kompensuotos visiškai.

2019-2023 m. kadencijos laikotarpiu kuro išlaidų kompensavimui tarybos nariams išmokėta 184,3 tūkst. eurų, tai sudaro 76,1 proc. visų tarybos nariams apmokėtų išlaidų. Iš viso nustatyta, kad kadencijos laikotarpiu Tarybos nariai už kurą atsiskaitė grynaisiais pinigais - 36,0 tūkst. Eur, o mokėjimo kortelėmis – 151,5 tūkst. Eur (ne visa pateiktų už kurą čekių suma buvo kompensuota). Tarybos nariai už degalus atsiskaitinėjo skirtingomis mokėjimo kortelėmis:

- 16 tarybos narių atsiskaitė iki 10 vnt. kortelių;
- 9 tarybos nariai atsiskaitė nuo 11 iki 20 vnt. kortelių;
- 1 tarybos narys atsiskaitė 57 vnt. kortelių;

Taip pat penki Savivaldybės tarybos nariai už kurą atsiskaitinėjo degalinės mobiliąja programėle, dėl jos ypatumų vien iš kvite nurodytų duomenų atsiskaitymo kortelės identifikuoti negalima, dėl to šių asmenų naudotų kortelių kiekis gali būti ir didesnis.

Iš Savivaldybės tarybos narių papildomai pateiktos informacijos nustatyta, kad už degalus buvo apmokėta ne tik Savivaldybės tarybos nariams priklausančiomis mokėjimo kortelėmis, bet ir kortelėmis, kurios priklausė jų šeimos nariams.

Audito metu, tikrinant 2019-2023 m. kadencijos Savivaldybės tarybos narių išlaidų pagrindžiančius dokumentus (kasos kvitus, ataskaitas, avanso apyskaitas, bankinius dokumentus), nustatyti keturi atvejai, kai Tarybos nariai į išlaidų ataskaitas įtraukė ir ankstesniais mėnesiais patirtas degalų išlaidas, pavyzdžiui, prie 2021 m. balandžio mėn. ataskaitos buvo pridėtas 2021 m. kovo mėn. kuro kvitas. Taip pat pasitaikė atvejų, kai ataskaitose įrašytos sumos neatitiko kuro kvituose esančių sumų. Nustatyti 3 atvejai, kai Tarybos nariams nepateikus išlaidas pagrindžiančių dokumentų, buvo apmokėtos transporto išlaidos (viso 347,55 Eur): 2020 m. spalio mėn. vienas tarybos narys visai nepateikė kuro kvitų, 2021 m. gruodžio mėn. – vienam tarybos nariui trūko trijų kuro kvitų. Be to, nustatyta 113 atvejai (viso 4526,17 Eur), kai pagal degalų pirkimo kvitą negalima identifikuoti pirkėjo, nes pateiktuose kuro kvituose nenurodyti Tarybos nario rekvizitai.

Nustatyta, kad dauguma Tarybos narių tą patį mėnesį teikė skirtingų rūšių degalų (dyzelino ir benzino (ir (ar) dujų) įsigijimo dokumentus, t. y. naudojo skirtingas transporto priemones, pylėsi skirtingus degalus. Taip pat nustatyta atvejų, kai Tarybos nariai degalus pylėsi tą pačią dieną du ar daugiau kartų (daugiausiai buvo 3 kartai tą pačią dieną – 2 atvejai), kartais net labai trumpu intervalu (pvz. per 3 minutes užpilta du kartus – dyzelinas ir dujos). Pasitaikė atvejų, kai vienu pirkimu įsigytas nepagrįstai didelis kuro kiekis, pavyzdžiui, 124,27 litrai arba 109,33 litrų.

Tarybos nariams taip pat kompensuotos ir kitos kuro kvituose pateiktos išlaidos – maisto produktai, gėrimai, tabako gaminiai ir kitos prekės. Pasitaikė atvejų, kai pateiktos kuro kvitų kopijos, o ne originalai. Nustatyta, kad 4 tarybos nariai kurą pylėsi Savivaldybės tarybos posėdžių metu. Vienas tarybos narys pateikė kuro kvitą, kuriame nurodyta įmonės, kurios vadovas jis yra, rekvizitai. Vienu atveju dėl kuro kvito nusidėvėjimo nebuvo galimybės nustatyti įsigyjamo kuro kiekio.

Pagal Vietos savivaldos įstatymo¹⁹ 26 str. 3 d., tarybos nariui, kuris pagal mero potvarkį atstovauja savivaldybei už savivaldybės ribų, savivaldybės administracija Vyriausybės nustatyta tvarka apmoka komandiruotės išlaidas. Tokių potvarkių tarnybai pateikta nebuvo, tačiau nustatyta atvejų, kai degalų piltasi ne Visagino savivaldybės teritorijoje – Vilniuje, Kaune, Ukmergėje, Kėdainiuose, Tauragėje, Lazdijuose, N. Akmenėje, Klaipėdoje, Palangoje ir t.t. Iš 28 tarybos narių, 21 tarybos nariai per kadencijos laikotarpį 819 kartus degalus pylėsi už Visagino savivaldybės ribų ir įsigijo 33,7 tonas degalų už 42,2 tūkst. Eur.

¹⁹ Vietos savivaldos įstatymo 26 str. 3 d.

2019–2023 metų Savivaldybės tarybos narių kadencijos laikotarpiu Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimais²⁰ buvo paskelbtas karantinas:

- nuo 2020 m. kovo 16 d. 00:00 val. iki 2020 m. birželio 16 d. 24:00 val.
- nuo 2020 m. lapkričio 7 d. 00:00 val. iki 2021 m. birželio 30 d. 24:00 val.

Savivaldybės tarybos veikla karantino laikotarpiais buvo ribojama, arba vyko nuotoliniu būdu, pavyzdžiui, 2020 metais vyko 36 nuotoliniai posėdžiai, 2021 metais – 82 posėdžiai, taip pat buvo taikomi ir įvairūs kiti ribojimai, tokie kaip judėjimo, darbo, ūkinės ir pramoninės veiklos, todėl tikėtina, kad kuro išlaidos nebuvo naudojamos tikslingai. Karantino laikotarpiu 13 Tarybos narių, 168 kartus kurą pylėsi už Visagino savivaldybės teritorijos ribų ir įsigijo 7,2 tonas degalų už 7,5 tūkst. Eur.

Išlaidos už telefono ryšio, interneto paslaugas sudarė 14,1 proc. (34,16 tūkst. Eur) visų išlaidų. Audito metu buvo analizuojami visi tarybos narių pateikti ryšio išlaidas pagrindžiantys dokumentai. Tikrinimo metu atkreipėme dėmesį, kad ryšio išlaidoms pagrįsti dažniausiai pateikiami išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijos be tikrumo žymos²¹, pateiktos PVM sąskaitos faktūros be detalizacijos (be kurių neįmanoma tiksliai nustatyti, už kokias paslaugas mokama – ar buvo apmokėta tik už pokalbius ir interneto ryšį ar ir už įrangos įsigijimą ir kitas paslaugas), arba pateiktos tik detalizacijos, be PVM sąskaitų faktūrų, pateikti tik banko mokėjimo nurodymai be PVM sąskaitų faktūrų. Dažniausiai tarybos nariai kompensuoti teikė po dvi ryšių sąskaitas – telefono pokalbių ir interneto. Pasitaikė ir tokių atvejų, kada buvo pateikti kompensuoti iki 6 telefono abonentų. Vienas tarybos narys kas mėnesį teikė Ežio papildymo kortelių pirkimo kvitus, o mėnesio išlaidos sudarydavo iki 60 Eur.

Įvertinus pateiktus ryšio išlaidų pagrindžiančius dokumentus, nustatyta, kad buvo kompensuotos išlaidos, kurios neatitinka Reglamento ir Vietos savivaldos įstatymo reikalavimų. Tarp tokių išlaidų buvo: išmaniosios televizijos paslaugos, mobiliojo ryšio įrangos remontas, kompiuterinės įrangos išperkamoji nuoma ir draudimas, maršrutizatorių nuoma, trečiųjų šalių paslaugos, labdara, Google Play programėlių išlaidos, vienkartiniai sąskaitų papildymai ir pan. Taip pat buvo pateiktos ir kompensuotos ryšio išlaidos, susijusios ne su tarybos nariais, o su jų šeimos nariais ir kitais asmenimis. Bendra šių nepagrįstų išlaidų suma siekia 27,2 tūkst. Eur.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimas Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimas Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ ir vėlesniais jo pakeitimais.

²¹ Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117 „Dėl Dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ 2019 m. rugpjūčio 30 d. Nr. VE-41 redakcija, 36 p.

Išlaidos kanceliarinėms prekėms 2019-2023 m. kadencijos metu sudarė 9,5 proc. (23,0 tūkst. Eur) visų išlaidų, iš 28 tarybos narių teise jas kompensuoti pasinaudojo 18.

Išanalizavus pateiktus tarybos narių kanceliarijos išlaidų pagrindžiančius dokumentus nustatyta, kad 12 tarybos narių (105 atvejai) buvo kompensuotos išlaidos (5,6 tūkst. Eur), kurių pateiktose PVM sąskaitose faktūrose neišvardintos kanceliarinės prekės t.y. vienoje eilutėje įvardinta „Kanceliarinės prekės“, o tai neatitinka LR Finansinės apskaitos įstatymo nustatytų privalomų rekvizitų apskaitos dokumentams.

Nustatyti atvejai, kai tarybos nariai įsigijo didelius kiekius rašiklių, popieriaus, įvairių segtuvų ir dokumentų dėklų, sąsiuvinų ir t.t. Daugiausiai už kanceliarines prekes 1-am tarybos nariui buvo kompensuota 5,5 tūkst. Eur per 2019-2023 m. kadenciją, o didžiausia kompensuota mėnesio sąskaita siekė daugiau nei 300 Eur. Tarybos narys per kadenciją įsigijo virš 260 vnt. (1921,52 Eur) popieriaus (kopijavimo, spalvoto, popieriaus užrašams), 243 vnt. (416,2 Eur) tušinukų, virš 190 vnt. (376,8 Eur) segtuvų dokumentams, 73 vnt. (165,7 Eur) A4/A5 sąsiuvinų, virš 80 vnt. (298,33 Eur) lipnių lapelių ir t.t.

Kitam tarybos nariui už kanceliarines prekes per visą kadenciją buvo kompensuota 5,1 tūkst. Eur, o didžiausia kompensuota mėnesio sąskaita siekė daugiau nei 200 Eur. Tarybos narys per kadenciją įsigijo virš 100 vnt. (683,93 Eur) popieriaus, 80 vnt. (296,92 Eur) tušinukų, 89 vnt. (37,15 Eur) sąsiuvinų ir t.t. Šiam tarybos nariui taip pat buvo kompensuotos išlaidos, kurios nepriskirtinos kanceliarijos išlaidų grupei: 41 vnt. (1717,04 Eur) skirtingo modelio spausdintuvo kasečių, LED lempučių, žiedo formos lempos telefonams, įvairios rūšies elementai, išorinės baterijos, USB atmintinės, įvairūs kabeliai, ilgintuvai, dažytojo juosta, dovanų popierius, plastilinas, balionai, žirkklės prieskoninėms žolelėms, antros klasės sąsiuviniai, braižybos popierius ir t.t.

Kitiems tarybos nariams taip pat buvo kompensuotos nepriskirtinos kanceliarijos grupei išlaidos, tokios kaip programinė įranga, batų tepalas, maketavimo peiliai, ašmenys maketavimo peiliukams, žymekliai audiniams, teptukų rinkiniai, kartono dėžės, suvenyrinės dėžės ir t.t.

Taip pat Savivaldybės tarybos nariams buvo nepagrįstai kompensuotos kitos, nesusijusios su kuru, telefonija ar kanceliarinėmis prekėmis, išlaidos, nurodytos lentelėje Nr.3, pavyzdžiui, biuro patalpų nuoma nepateikiant sutarties.

2.2. Atlygis už Tarybos nario darbo laiką atliekant Savivaldybės tarybos nario pareigas

Audito metu buvo renkami duomenys apie Visagino savivaldybės tarybos, komitetų ir komisijų posėdžius, taip pat apie tarybos narių pasirašytus registracijos lapus, darbo laiko apskaitos žiniaraščius ir apskaičiuotą bei išmokėtą atlygį už Tarybos nario darbo laiką. Tik 2019 metais prie

tarybos posėdžių protokolų pateikiamas tarybos narių sąrašas, kuriame nurodomi dalyvaujantys nariai, jų vardai, pavardės ir parašai. Tačiau nėra informacijos apie tarybos narių atvykimo ar išvykimo laikus, pavėlavimus, ar atvejus, kai narys išvyksta prieš posėdžio pabaigą. Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius, apskaičiuodamas Tarybos narių atlygį už darbo laiką, rėmėsi pateiktais mėnesiniais darbo laiko apskaitos žiniaraščiais ir taikė vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį, nustatytą šalies ūkyje²² 2019-2023 metais.

Savivaldybės administracija nepateikė tarybos narių pasirašytų registracijos lapų už 2019–2023 metų kadenciją, nes tokių dokumentų nėra nei sekretoriato, nei Savivaldybės archyve. Kadangi nėra pasirašytų registracijos lapų, kurie patvirtintų tarybos narių darbo laiką, negalime patikrinti, ar darbo laiko apskaitos žiniaraščiai atitinka realų darbo laiką, todėl negalime patvirtinti, kad atlygis už Tarybos nario darbo laiką apskaičiuotas teisingai.

Per 2019–2023 metų kadenciją atlygiui Tarybos nariams buvo panaudota 43,6 tūkst. Eur.

2.3. Informacijos apie Tarybos narių veiklos apmokėjimą viešinimas

Vienas iš Vietos savivaldos įstatyme²³ įtvirtintų vietos savivaldos principų yra viešumas, kuris nustato, kad Savivaldybė savo internetinėje svetainėje teikia ir nuolat atnaujina su Savivaldybės veikla susijusią informaciją. 2019-2023 m. kadencijos laikotarpiu informacija apie Tarybos narių veiklos apmokėjimą nebuvo viešinama.

3. Išvados ir rekomendacijos

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta:

1. Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostatos, reglamentavusios Savivaldybės tarybos narių išlaidų kompensavimą buvo dviprasmiškos ir neaiškiai apibrėžė patirtų išlaidų pagrįstumą, taip pat kai kurios nuostatos prieštaravo tuo metu galiojusiam Vietos savivaldos įstatymui;
2. Nustatyta atvejų, kai Savivaldybės tarybos nariai už gautas išmokas, susijusias su jų, kaip tarybos nario veikla, atsiskaitydami nesivadovavo teisės aktų reikalavimais, tikėtina ir dėl Apskaitos skyriaus nepakankamai vykdytos finansų kontrolės;

²² <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-statistika/pagrindiniai-socialiniai-rodikliai-1/>

²³ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 4 str. 15 punktą

3. Nustatyta daug atvejų, kai mes negalime patvirtinti, kad Tarybos nariams skirtos išmokos buvo naudojamos, užtikrinant viešųjų lėšų racionalaus bei efektyvaus naudojimo ir tausojo principus.

Netinkamomis laikėme išlaidas:

- kurios neatitiko reglamento nuostatų;
- kurios neatitiko Vietos savivaldos įstatymo nuostatų;
- kurios neatitiko Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos;
- kuriai, kurių mokėtojo negalėjome identifikuoti;
- kuriai, kai nebuvo pateikti naudotų transporto priemonių techniniai dokumentai;
- kuriai, kuris buvo piltas ne Visagino savivaldybės teritorijoje;
- kuriai, kai pilta itin didelis kuro kiekis (nuo 100 l, vienu pylimu), arba kai pilta keletą kartų per dieną;
- kuriai, kuris piltas Savivaldybės tarybos posėdžių ar tarybos komitetų posėdžių metu, kuriuose atskaitingas tarybos narys dalyvavo;
- transporto priemonių parkavimui (nes Savivaldybės teritorijoje nėra mokesčių už parkavimą);
- ryšiui už abonentus, kurių Savivaldybės tarybos narys nepatvirtino, kad jie buvo naudoti tarybos nario veiklai (patvirtinti galėjo ne daugiau nei du);
- kanceliarinėms prekėms, kai buvo įsigyti itin dideli kiekiai lyginant su kitais tarybos nariais;
- vykimui viešuoju transportu už Visagino savivaldybės teritorijos ribų.

2019-2023 metų kadencijos metu Savivaldybės Tarybos nariams buvo panaudota Savivaldybės biudžeto asignavimų – 285,69 tūkst. Eur, iš jų: atlygiui – 43,6 tūkst. Eur, išlaidų kompensavimui – 242,09 tūkst. Eur, iš jų, bendra netinkamų išlaidų suma 206,32 tūkst. Eur.

Galutinę apmokėtų netinkamų išlaidų sumą turėtų įsivertinti patys tarybos nariai, atsižvelgdami tik į realiai jų veiklai panaudotas išlaidas.

Audito metu nei vienas tarybos narys negrąžino nepagrįstai ar netinkamai pripažintų 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 metų išlaidų.

Rekomendacijos:

Visagino savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Įpareigoti asmenis, atsakingus už išankstinę finansų kontrolę, užtikrinti, kad ūkines operacijas būtų galima vykdyti tik tuomet, kai visi ją pagrindžiantys dokumentai yra tinkamai parengti ir operacija yra teisėta.

Pasikeitus Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatoms, nebeliko galimybės kompensuoti išlaidų, susijusių su savivaldybės tarybos nario veikla, todėl rekomendacijų dėl šių išlaidų kompensavimo tvarkos audito ataskaitoje neteikiame.

Vadovaujantis 2023 metų gegužės ir liepos mėnesiais gautais Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos raštais²⁴, duomenys apie atlikto audito rezultatus bus teikiami STT.

²⁴ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2023-05-17 raštas Nr. 4-01-4128 „Dėl savivaldybių tarybų narių išmokų kompensavimo“, 2023-07-27 raštas Nr. 4-01-6252 „Dėl savivaldybių tarybų narių išmokų kompensavimo“

PRIEDAI

2024 m. gruodžio 30 d. audito ataskaitos Nr. K3-„Visagino savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo 2019-2023 m. kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms vertinimas“

1 priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Savivaldybės administracija – Visagino savivaldybės administracija.

Kontrolės ir audito tarnyba, Tarnyba, SKAT – Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Pakankamas užtikrinimas – audito objektas visais reikšmingais atžvilgiais atitinka arba neatitinka nurodytus kriterijus arba, kai tinkama, kad audito objekto informacija pateikia tikrą ir teisingą vaizdą pagal taikomus audito kriterijus²⁵.

Racionalumo principas reiškia, kad savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas²⁶.

Racionalus - protu paremtas, protingas, tikslingas, tinkamas¹³.

Reglamentas, Veiklos reglamentas, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentas – Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.

Savivaldybė – Visagino savivaldybė.

Savivaldybės tarybos narys, Tarybos narys - Visagino savivaldybės tarybos narys.

Teisėtumas – audituojamo subjekto veiklos atitiktis oficialiems kriterijams, pavyzdžiui įstatymų, kitų teisės aktų (...) reikalavimams²⁷.

Tinkamumas - audituojamo subjekto veiklos atitiktis bendriesiems principams, pavyzdžiui gero viešojo sektoriaus finansų valdymo (...) principams¹.

²⁵ Atitikties audito vadovo, patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2023 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. APDE-2, 6 punktas.

²⁶ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnis. ¹³ <https://www.zodynas.lt/terminu-zodynas/r/racionalus>.

²⁷ Atitikties audito vadovo, patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2023 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. APDE-2, skyrius „Santrumpos ir sąvokos“. ¹⁵ Ten pat.

2024 m. gruodžio 30 d. audito ataskaitos Nr. K3-
„Visagino savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo
2019-2023 m. kadencijos savivaldybės tarybos
narių išmokoms vertinimas“

2 priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas	Įvertinti Visagino savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022 ir 2023 metų biudžeto lėšų naudojimo 2019–2023 m. kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms teisėtumą ir tinkamumą	
Audito objektas	Visagino savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 m. biudžeto lėšos, skirtos 2019–2023 m. kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms	
Audituojamas subjektas	Visagino savivaldybės administracija	
Audituojamas laikotarpis	2019–2023 m. savivaldybės tarybos kadencijos laikotarpis. Siekiant pateikti apibendrintą vertinimą apie lėšų naudojimo tinkamumą ir teisėtumą visu 2019–2023 m. savivaldybės tarybos kadencijos laikotarpiu, pastebėjimai ir išvados dėl savivaldybės tarybos narių išmokų	
Audito apimtis	Atranka - patikrinta 100 proc. tiriamos visumos (2019-2023 metų Visagino savivaldybės tarybos veiklos laikotarpis, nuo 2019 m. balandžio 18 d. iki 2023 m. balandžio 17 d.) Savivaldybės tarybos narių išlaidas pagrindžiančių dokumentų.	
Audito apimties apribojimai	Dėl tarybos narių pasirašytų registracijos lapų nebuvimo nevertinome atlygio už Tarybos nario darbą apskaičiavimo.	
Auditas atliktas	Pagal tarptautinius aukščiausiąjį audito institucijų standartus ²⁸	
Suteikiamas užtikrinimo lygis	Pakankamas užtikrinimas	
Audito ataskaitos skyrių ir poskyrių pavadinimai	Dėl tarybos nariams skirtų išlaidų teisinio reglamentavimo	Dėl tarybos narių veiklos apmokėjimo. Tarybos narių patirtų išlaidų kompensavimas; Atlygis už Tarybos nario darbo laiką atliekant Savivaldybės tarybos nario pareigas; Informacijos apie Tarybos narių veiklos apmokėjimą viešinimas.
Taikyti audito kriterijai	Teisėtumas: pateiktos išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, avanso apyskaitos, o nuo 2019 m. birželio mėnesio	Tinkamumas: kompensuotos išlaidos, kurios apmokėtos, naudojant savivaldybės tarybos nario mokėjimo grynaisiais ir

²⁸ 4000 TAAIS, 4100 TAAIS (TAAIS - Tarptautiniai aukščiausiąjį audito institucijų standartai).

	pateiktos išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitos; • pateikti visi išlaidas patvirtinantys dokumentai, kurie atitinka LR buhalterinės apskaitos įstatyme nustatytus reikalavimus; • Savivaldybės biudžeto lėšomis kompensuotos Tarybos narių išlaidos atitinka teisės aktuose nustatytas išlaidų rūšis; • išmokų sumos už mėnesį atitinka pateiktais dokumentais pagrįstų išlaidų sumas ir yra ne didesnės nei Reglamente patvirtintas maksimalus išlaidų dydis	negrynaisiais pinigais priemonės; • kompensuotos per logiškai pagrįstą laiko tarpą įsigytų prekių ar paslaugų išlaidos, • kompensuotos logika pagrįstų prekių ir paslaugų rūšių bei kiekių išlaidos; • kompensuotos pagrįstos išlaidos skirtos Tarybos nario veiklai.
Audito kriterijų šaltiniai	Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 13 straipsnis, nuo 2022-05-01 – Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnis; Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 26 straipsnio 2 dalis; Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Visagino savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. TS- 129 „Dėl Visagino savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)	Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnis; Iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnio kylantys visuomenės lūkesčiai dėl racionalaus viešųjų lėšų naudojimo ir tausojo principo; Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 str. 6 p. nurodo, kad viešojo administravimo subjektai lėšas turi naudoti efektyviai.
Atliktos audito procedūros	Pagrindinės audito procedūros – detalieji testai	Pagrindinės audito procedūros – detalieji testai
Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikrinimas, perskaičiavimas	Tikrinimas, perskaičiavimas, paklausimas

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Visagino savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo 2019-2023 m. kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms vertinimas
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-12-30 Nr. K3-3
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Marius Kaminskas Savivaldybės kontrolierius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-30 12:08
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-12-30 12:09
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-11-21 18:33 - 2028-11-19 23:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ingrida Černovienė Vyriausioji specialistė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-30 12:17
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-12-30 12:17
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-11 11:10 - 2028-05-09 23:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Laima Tuzikienė Patarėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-12-30 12:38
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-12-30 12:38
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC
Sertifikato galiojimo laikas	2024-06-20 08:55 - 2028-06-19 08:55
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20241217.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-01-06)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-01-06 nuorašą suformavo Marius Kaminskas
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-